

Organizacja domowej opieki paliatywnej w hospicjach finansowanych przez Fundację WHD

Katarzyna Żak-Jasińska

Fundacja Pomorskie Hospicjum dla Dzieci
www.pomorskehospicjum.pl

Organizując domowe hospicjum dla dzieci musimy doprowadzić do powstania Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej. Jest to jeden z podstawowych warunków, który należy spełnić aby ubiegać się o wsparcie finansowe od Fundacji WHD.

Poniżej zostaną opisane poszczególne etapy, które do tego doprowadzą.

W świetle obowiązującej ustawy o ZOZ-ach organem założycielskim Zakładu Opieki Zdrowotnej może być m.in. fundacja. (umowa o pomocy finansowej podpisywana jest między fundacjami).

Powołanie fundacji rozpoczyna się od ustanowienia aktu założycielskiego.

Założycielami (fundatorami) mogą być osoby fizyczne niezależnie od ich obywatelstwa i miejsca zamieszkania. Osoby te składają oświadczenie woli o ustanowieniu fundacji w formie aktu notarialnego.

Akt notarialny musi wskazywać:

- cel fundacji
- środki majątkowe, przeznaczone na jego realizację
- określenie siedziby fundacji (nie jest wymagane podanie dokładnego adresu)
- określenie właściwego ministra, z którego zakresem działania wiążą się główne cele fundacji (tutaj minister zdrowia)
- określenie jaki majątek przekazuje każdy z fundatorów na rzecz fundacji.

Ustawa nie określa minimalnej kwoty, która powinna być przekazana przez Fundatorów na działalność statutową. W praktyce sądowej przyjmuje się, że minimalny fundusz założycielski powinien wynosić 500-1000 złotych w wypadku fundacji, której statut nie przewiduje prowadzenia działalności gospodarczej.

Ważne byłoby, aby przed złożeniem oświadczenia notarialnego napisać statut fundacji, a przynajmniej cele fundacji, ponieważ akt założycielski i statut fundacji w tej kwestii

powinny być identyczne. Drugim powodem jest fakt, że po spisaniu aktu założycielskiego mamy 7 dni na złożenie dokumentów rejestracyjnych w sądzie, w tym i statutu.

Przystępując do napisania statutu trzeba zdawać sobie sprawę, że jest to najważniejszy dokument organizacji. Dlatego warto napisać go ze starannością, posłużyć się pomocą prawnika, gdyż dzięki temu ułatwimy sprawne działanie naszej fundacji.

Statut to również źródło informacji dla innych, np. dla potencjalnych sponsorów, grantodawców. Z dokumentu musi wynikać m.in. czym organizacja się zajmuje, co i w jaki sposób może robić, jaka jest jej struktura wewnętrzna, czy prowadzi działalność gospodarczą, kto i w jakim zakresie reprezentuje fundację.

Wszelkie działania prowadzone przez fundację muszą wynikać ze statutu i muszą być zgodne ze statutem.

Zapisy w statucie muszą być zgodne z następującymi zapisami prawa:

1. Ustawa z dn. 6 kwietnia 1984r. o fundacjach (Dz.U.z 1991r,Nr 46,poz.203 z późn.zm)
2. Ustawa z dn. 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U.Nr96, poz873 z póź.zm)
3. Ustawa z dn. 24 kwietnia 2003r przepisy wprowadzające ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U.Nr 96,poz.874 z późn.zm)

Statut fundacji musi zawierać następujące informacje:

1. Nazwa. Musi to być pełna nazwa, zgodna z tą zapisaną w akcie założycielskim. Nazwa nie musi zawierać słowa „fundacja”.
2. Siedziba. Wpisuje się tylko nazwę miejscowości, w której mieści się siedziba. Ważne jest, aby posiadać dokument świadczący o prawie do danego lokalu, tj. np.: umowa najmu, umowa użyczenia, akt własności (umowa taka będzie potrzebna podczas rejestracji w KRS oraz w urzędzie skarbowym przy składaniu wniosku o nadanie numeru NIP).
3. Majątek fundacji. Kwota funduszu założycielskiego musi być taka sama jak w akcie założycielskim. W tym miejscu zapisujemy również w jaki sposób fundacja

będzie mogła pozyskiwać środki finansowe, np. darowizny, dotacje, etc. Konieczny jest tutaj również zapis, iż całość uzyskiwanych dochodów przeznaczona będzie wyłącznie na działalność statutową.

4. Cele fundacji. Tu zamieszczamy informacje o tym, po co została powołana fundacja. Powtarzamy w tym miejscu zapis, który umieściliśmy już w akcie założycielskim. W statucie umieszcza się dokładnie te same cele, które zostały już wskazane przez fundatora.
5. Sposób realizacji celów statutowych.
6. Informacje o władzach.

Jedynym obowiązkowym organem fundacji jest jego Zarząd. Jest to organ wykonawczy, który kieruje jej działalnością oraz prezentuje ją na zewnątrz. Jeżeli fundacja chce starać się o statut organizacji pożytku publicznego musi mieć powołany, oprócz zarządu, również organ nadzorczy – radę fundacji, której członkowie spełniają określone wymogi (zgodnie z art. 20 ust. 6 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie). Takim podstawowym wymogiem jest to, że członkowie organu nadzorczego (rady) nie mogą być członkami organu zarządzającego, ani pozostawać z nimi w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia.

W statucie fundacji musi być określony sposób wyboru zarządu i rady fundacji. Pierwszy skład organów jest zwyczajowo wybierany przez fundatorów.

W statucie dobrze jest zapisać następujące informacje:

- czy, kiedy i przez kogo członek zarządu może być odwołany z pełnionej funkcji;
- czy i kto może odwołać cały zarząd;
- kiedy członek zarządu może zrezygnować z pełnionej funkcji;
- jak długo trwa kadencja zarządu.
- Podobne informacje musimy zamieścić odnośnie członków rady fundacji.

W kolejnym punkcie musimy opisać obowiązki i kompetencje członków organów fundacji, ich tryb pracy oraz sposób reprezentowania fundacji. Ważne jest, aby wyraźnie zaznaczyć kto może podpisywać umowy w imieniu fundacji, kto przyjmuje darowizny, otwiera rachunki bankowe.

Poza wyżej opisanymi warunkami niezbędnymi, aby fundacja mogła uzyskać status organizacji pożytku publicznego, w statucie należy zamieścić informacje dotyczące:

- celów i sposobów realizacji celów statutowych (cele te muszą być zgodne z katalogiem celów podanych w art. 4 ustawy o OPP);
- przeznaczenia całego dochodu organizacji na działalność statutową;
- organu kontroli wewnętrznej, który nie może być w żaden sposób zależny od zarządu;
- zabezpieczeń dotyczących wyprowadzania majątku organizacji poza organizację (m.in. powinno być zabronione udzielanie pożyczek na rzecz członków organizacji, czy też jej pracowników).

Fundacja powstaje w momencie podpisania aktu notarialnego przez Fundatorów, ale, aby uzyskać osobowość prawną, musi zostać zarejestrowana w drodze postępowania rejestrowego w sądzie. Zgodnie z ustawą, fundacja podlega obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Rejestr jest jawny więc dane w nim zawarte są dostępne dla każdego.

Poniżej podaję listę dokumentów i formularzy które należy złożyć w KRS:

- statut,
- oświadczenie Fundatorów o ustanowieniu Fundacji,
- akt powołania Zarządu,
- akt powołania Rady Fundacji,
- dowód uiszczenia opłaty sądowej oraz opłaty za ogłoszenie w MSiG1,
- wzór podpisu członka zarządu (prezesa),
- oświadczenie w sprawie wskazania ministra właściwego ze względu na cele Fundacji.
- Załączniki:
 - KRS-WF założyciele,
 - KRS-WK organy podmiotu,
 - KRS-W-OPP.

Po otrzymaniu decyzji o wpisaniu Fundacji do Krajowego Rejestru Sądowego i otrzymaniu numeru KRS przystępujemy do dalszych etapów zmierzających do powstania domowego hospicjum dla dzieci, tj.:

1. w Urzędzie Statystycznym składamy wniosek o nadanie numeru REGON,
2. w Urzędzie Skarbowym składamy wniosek o nadanie numeru NIP (NIP-2),
3. zakładamy rachunek bankowy.

Zarząd Fundacji podejmuje uchwałę o powołaniu NZOZ-u i nadaje mu statut NZOZ. W dalszej kolejności powołuje kierownika NZOZ-u. Kierownik NZOZ przyjmując na siebie obowiązki, zobowiązuje się do tego, że świadczenia zdrowotne udzielane będą wyłącznie przez osoby wykonujące zawód medyczny oraz spełniające odpowiednie wymagania zdrowotne.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2000 r. (Dz.U.00.44.520) istnieją wymagania jakie powinny spełniać osoby na stanowiskach kierowniczych w zakładach opieki zdrowotnej. I tak w sytuacji hospicjum kierownikiem zakładu opieki zdrowotnej może być wyłącznie osoba mająca wyższe wykształcenie i co najmniej sześćdziesięcioletni staż pracy w zawodzie lub posiadająca wyższe wykształcenie i ukończone studia podyplomowe o kierunku zarządzanie w służbie zdrowia i co najmniej trzyletni staż pracy w zawodzie.

W momencie składania wniosku o rejestrację NZOZ-u musimy również dysponować prawem do lokalu, który ma być siedzibą naszego NZOZ. Niestety ustawodawca nie określił odrębnych wymogów dotyczących siedziby NZOZ domowego hospicjum, instytucji, która opiekę nad

pacjentem prowadzi w jego domu, a siedziba jest jedynie miejscem spotkań zespołu oraz przechowywania sprzętu i dokumentacji medycznej. W związku z czym nasz lokal musi spełniać wymogi co do odbioru sanitarnego, takie jak NZOZ-y, które nastawione są na przyjmowanie pacjentów w siedzibie (Dz.U.06.213.1568 z późn. zm.). Mając pozytywną opinię sanitarną możemy przystąpić do rejestracji NZOZ-u. Zakład opieki zdrowotnej może rozpocząć działalność po uzyskaniu wpisu do rejestru. Rejestr zakładów opieki zdrowotnej prowadzi Urząd Wojewódzki. Podstawą wpisu do rejestru jest stwierdzenie przez organ prowadzący rejestr, że zakład opieki zdrowotnej spełnia wymagania określone w art.9-11 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (tj. Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz.89 z późn. zm.).

Dokumenty niezbędne do zarejestrowania niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej:

- wniosek o wpis zakładu do rejestru – załącznik nr 1 (podpisany przez kierownika zakładu);
- wykaz jednostek organizacyjnych zakładu – załącznik nr 2;
- wykaz komórek organizacyjnych zakładu – załącznik nr 3;

oraz kopie dokumentów stwierdzających spełnienie przez zakład wymagań określonych w art.8-11 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej:

1. dokument stwierdzający istnienie podmiotu założycielskiego:
 - wpis do Krajowego Rejestru Sądowego, statut fundacji;
2. akt utworzenia zakładu:
 - uchwała Zarządu Fundacji o powołaniu NZOZ-u;
3. statut zakładu opieki zdrowotnej nadany przez podmiot założycielski:
 - podpisany przez Zarząd Fundacji;
4. dokument stwierdzający uprawnienia do budynku lub lokalu, w którym prowadzona będzie działalność medyczna (tytuł prawny do lokalu);
5. dokumenty potwierdzające spełnienie wymagań związanych ze stanowiskiem kierownika zakładu:
 - oświadczenie podmiotu tworzącego zakład wskazujące kierownika;
 - oświadczenie kierownika zakładu o przyjęciu obowiązków;
 - świadectwa pracy kierownika zakładu (lub zaświadczenie o stażu pracy – oryginał);
 - w przypadku lekarza – zaświadczenie o prawie wykonywania zawodu lekarza (oryginał w celu uwierzytelnienia kopii);
6. postanowienie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego stwierdzająca, że pomieszczenia i urządzenia zakładu pod względem fachowym i sanitarnym odpowiadają wymaganiom określonym przez Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 213 poz.1568 z 2006 r.);
7. oświadczenie kierownika zakładu dotyczące personelu oraz aparatury i sprzętu medycznego;
8. regulamin porządkowy zakładu opieki zdrowotnej;
9. uchwała lub zarządzenie o powołaniu rady społecznej, jeżeli ustawa o zakładach opieki zdrowotnej nakłada obowiązek jej powołania.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz.89 z późn. zm.)
2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie rejestru zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U. nr 169 poz.1781 z późn. zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie systemu resortowych kodów identyfikacyjnych dla zakładów opieki zdrowotnej oraz szczegółowych zasad ich nadawania (Dz. U. Nr 170 poz.1797 z późn. zm.)
4. Wymagania, jakim powinny odpowiadać osoby na stanowiskach kierowniczych w zakładach opieki zdrowotnej określonego rodzaju (Dz.U.00.44.520 z późn. zm.)
5. Wymagania jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz.U.06.213.1568 z późn. zm)
6. Ustawa z dn.6 kwietnia 1984 r. O fundacjach (Dz.U. Z 1991 r. Nr 46, poz.203 z późn.zm.)
7. Ustawa z dn.24 kwietnia 2003 r. O działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U.Nr96, poz.873 z późn. Zm.)
8. Ustawa z dn.24 kwietnia 2003 r. Przepisy wprowadzające ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U.Nr 96, poz 874 z późn.zm.)

Proponuję również zapoznanie się z broszurami z serii 3W (Warto Wiedzieć Więcej)- „Jak założyć fundację”, „Jak napisać statut fundacji”, „Krajowy Rejestr Sądowy a Fundacje i Stowarzyszenia” Wydawnictwa Stowarzyszenie Klon/Jawor, z których korzystałam przygotowując powyższy tekst.

Kiedy jesteśmy na etapie, że powołaliśmy i zarejestrowaliśmy Fundację oraz uzyskaliśmy rejestrację NZOZ-u, przychodzi czas na stworzenie zespołu opieki domowej. Zgodnie z wymogami Fundacji Warszawskie Hospicjum dla Dzieci potrzebujemy 2 lekarzy, cztery pielęgniarki, pracownika socjalnego. Każdy członek zespołu powinien odbyć miesięczny staż w WHD.

Tak przygotowani możemy rozpocząć rozmowy dotyczące pomocy finansowej dla naszego hospicjum od Fundacji WHD.

Komentarz redaktora (T. Dangel):

Opisana powyżej procedura może szokować pod względem biurokratycznego skomplikowania. Fundacja WHD służy pomocą prawną, a także wzorami wszystkich dokumentów.

Statut Fundacji WHD jest dostępny na: http://www.hospicjum.waw.pl/img_in//FUNDACJA/statut_fundacji.pdf
 Statut Fundacji PHD jest dostępny na: <http://indeks.pwsh.edu.pl/phd/images/stories/Statut%20Fundacji%20PHD.pdf>